

MA NISJTANNA

TIPS EN INSTRUCTIES VOOR DE SEDER

Een Sederavond

anders dan andere sederavonden

Het is Pesach – feest van onze bevrijding.

Een begrip dat in deze onwerkelijke tijd van de Coronacrisis in een heel ander licht komt te staan. Met een sederavond die anders zal zijn dan in andere jaren. In plaats van een uitgebreide seder met familie en/of vrienden zitten we dit jaar ieder aan onze eigen seder, met een heel beperkt aantal aanwezigen of alleen.

Dit betekent dat veel mensen dit jaar zelf een seder gaan geven. Misschien zelfs voor het eerst. Dat klinkt ingewikkelder dan het is. Deze praktische handleiding laat zien hoe je, in een minimale vorm, toch een complete seder geeft.

Tips

- Oefen in de week voor Pesach de liedjes van de seder met de melodieën van chazzan Hans en Asher Bloemendal (<https://www.nik.nl/chazzanoet/Thuis/thuis.htm#Sederavond>) of leer een onbekende melodie. Op YouTube vind je allerlei voorbeelden.
- Seder je samen met iemand anders/anderen? Vraag dan of iedereen tijdens de seder iets vertelt. Dat kan in allerlei vormen, bijvoorbeeld een korte toelichting bij een stukje uit de hagada, een persoonlijke herinnering of een vraag om samen over na te denken.
- Ben je alleen? Bedenk wat je volgend jaar op sederavond over deze wel heel bijzondere ervaring gaat vertellen. Welke boodschap zou je willen meegeven?

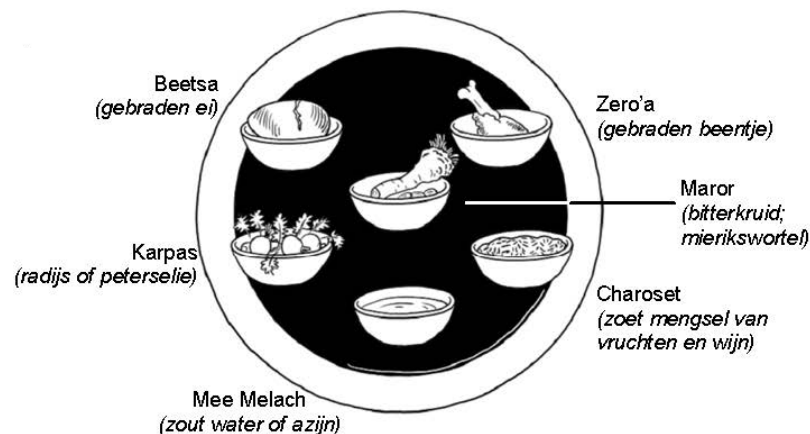
Voorbereidingen

Begin met een feestelijk gedekte tafel met per persoon een (wijn)glas, servet en hagada.

Dit heb je verder nodig:

- Een sederschotel (een groot plat bord of dienblad en zes kleine schaaltes of bakjes kan ook)
- Een blad of bord om de matzes op te leggen
- Drie onbeschadigde matzes
- Vijf servetten
- Twee kiddoesj bekers of wijnglazen

Sederschotel

Hierop leg je het onderstaande, alles in een eigen schaalte of bakje:

Zeroa – bij voorkeur een gebraden botje met wat (lams)vlees eraan of anders een kippenbeentje

Maror – mierikswortel, witlof, Romeinse sla of ijsbergsla

Charoset – mengsel van appel, rozijn, kaneel, kiddoesjwijn, gemalen amandelen, bruine suiker (of kies voor een alternatief recept)

Zout water – water met daarin een eetlepel zout

Karpas – wat radijsjes en/of peterselie

Beetsa – een hardgekookt ei waarvan je de schil op één plek een beetje schroeit, bijvoorbeeld door er een brandende lucifer tegen te houden of door het ei te koken, in te smeren met olie en in de oven te verhitten.

Drie matzes, vijf servetten

Maak een 'lasagna' van opgevouwen servetten en de drie matzes: servet – matze 1 – servet – matze 2 – servet – matze 3 – servet. Je houdt dus 1 servet over (voor de afikoman).

Twée (kidoesj) bekers

De ene beker gebruik je om kidoesj te maken. De andere is de beker voor Eliahoe. Zet deze midden op tafel.

Hagada

Hagada betekent vertelling. Seder is 'orde'. De hagada is de leidraad voor de seder. Gebruik je favoriete hagada om het verhaal van de uittocht uit Egypte te vertellen. Drink de vier glazen wijn of druivensap verdeeld over de seder (in je hagada staat op welke momenten). Zing de liederen van de seder. Eet matze en maror en combineer dit met een maaltijd – die maaltijd kun je zo uitgebreid of eenvoudig maken als je wilt.

Verbonden

Deze sederavond is anders dan alle andere. Maar ook al bevinden we ons niet op dezelfde plaats, we zijn allemaal met elkaar verbonden door hetzelfde eeuwenoude verhaal en de vertrouwde rituelen van Pesach. Laten we hopen dat we volgend jaar de seder in Jeroesjalajiem zullen vieren, of in elk geval samen met familie en vrienden.

*Volgend jaar weer, maar dan samen,
met familie en vrienden, en in Jeroesjalajiem*

De speciale mitswot van Sederavond

- 1 Eten van matze
- 2 Vertellen over de uittocht uit Egypte
- 3 Vier bekers of glazen wijn of druivensap drinken
- 4 Eten van maror
- 5 Zeggen/zingen van Hallel

Vertel en volg de orde

Met de verkorte route hieronder kom je langs alle vijf de mitswot en heb je aan de voorschriften voor sederavond voldaan. De pagina nummering gaat uit van de fonetische hagada, uitgegeven door het NIK. Daarin vind je de tekst (Hebreeuws en fonetisch), een Nederlandse vertaling en instructies.

1. **KIDDOESJ** - blz. 4 en 5.

Schenk de eerste beker in

De *kidoesj* maak je over de eerste van de vier bekers wijn of druivensap; een mix mag ook. Net als bij de overige bekers leun je naar links terwijl je drinkt (minstens iets meer dan de helft van de beker).

2. **OERECHATS, KARPAS, JACHATS** - blz. 6

Oerechats: degene die zo meteen de radijs of peterselie verdeelt, wast de handen zonder handenwas-beracha door ze te (laten) overgieten. *Karpas*: geef iedere aanwezige een stukje radijs of peterselie om in het zoute water te dopen. Zeg de beracha '... boree perie ha'adama', zoals in de hagada staat.

Jachats: breek de middelste matze doormidden en leg het grootste stuk weer tussen de twee andere matzes op de schaal. Het kleinste stuk doe je in het overgebleven servet en leg je opzij. Dit is de afikoman die je weer nodig hebt bij stap 10.

3. **MAGIED**

Dit is de kern van de seder: het verhaal van de uittocht uit Egypte.

HA LACHMA 'ANJA onderaan op blz. 6

Schenk de tweede beker in

MA NISJTANNA blz 7

De vier vragen, als inleiding op het verhaal. Is er geen kind onder de 12/13 jaar aanwezig?

Laat het dan zeggen door een 'volwassen' kind waarvan de vader of moeder aanwezig is.

Anders door een aanwezige die niet de seder leidt. Ben je alleen? Zeg het dan zelf.

Zeg de tekst tot en met **AWADIEM HAJIENOE** op de eerste helft van blz. 8.

4. Ga naar **BAROECH SJOMEER HAVTACHATO** op tweede helft van blz. 12 en zeg vervolgens **WEHIE SJÈ'AMEDA** op blz. 13
5. Zeg de eerste helft van blz. 19: de **TIEN PLAGEN: EELOE ÈSER MAKOT**
6. Ga verder bij **RABBAN GAMLIE'EEL** bovenaan op blz. 24
7. Zeg **LEFIECHACH – HALLALOEJA – BETSEET JISRAEEL** blz. 26-27
8. **Drink de tweede beker wijn** blz. 28
9. Ga door op blz. 29 en verder: **RACHTSA** – het wassen van de handen, het eten van **MOTSIE, MATSA, MAROR, KOREECH**.
10. Vervolgens de eigenlijke maaltijd, met als 'toetje' de **AFIKOMAN-MATSA**, het **BENSJEN** blz. 31-32- en in ieder geval vanaf blz. 33.
11. **Drink de derde beker wijs**, direct aansluitend aan het bensjen, blz. 39 onderaan
12. **HALLEEL**, blz. 40-47
13. **Drink de vierde beker wijn** met naberacha, blz. 59
14. **CHASSAL SIDOER PESACH – LESJANA HABA'A BIROESJALIM**, blz. 60
15. **OMER-TELLING**: op de tweede avond wordt – indien mogelijk staande - de 1^e dag van Omer geteld, blz. 62.